

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menabile pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălăutate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranțate se refuză. Articoll nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Kossuth și Românii.

Sibiu, 17 Maiu n.

Tot așa cum Deák a ajuns în cursul vremii la convingerea, că Magiarii trebuie să trăiească în bună înțelegere cu poporele nemagiarie din patrie, că trebuie să le atragă, ear' nu să le înstrăineze, — s'a convins și Kossuth, la început mai mare prigonitor al lor chiar și de cât Deák, că idealul seu, independența deservită a țerii, nu poate fi ajunsă de cât numai cu împreună conlucrare a naționalităților, respective a Românilor.

În momentul în care a ajuns guvernator al țerii în urma votului conventului din Dobrișin și și-a văzut țera pe un moment ruptă de către Austria, a înțeles Kossuth, că elementul magiar nu mai singur e prea slab pentru a ține pe ea Austria, și că ajutorul trebuincios nu l' poate aștepta de cât numai de la elementul românesc.

De aci hotărîrea luată de a ajunge la înțelegere cu Românii din Ardeal. De aci trimiterea lui Dragoș la Iancu, ca să începă tratări de pace. De aci declarația dată în scris lui Dragoș, ca să conducă Românii, declarație în care se spuneau următoarele:

„Nu vreau să l' fac servi (pe Români), ci doresc să înalte serviciul și sărăciile lor seculare... Ce s'atinge de mine, nici eu, nici națiunea magiară nu am voit nici-odată și nu voim să apăsăm limba compatrioților nostri de altă naționalitate, ci noi am voit și vom numai atâta, că precum țera este una, așa și limba ei diplomatică în dietă și în guvernarea țerii să fie una, pentru-că altminterle țera nu poate susține. Pe lângă acesta însă nu numai vom a concede ori-cărei limbi și populațiuni esercițiul și dezvoltarea liberă, ci și a promova această dezvoltare, în interesul civilizațiunii. De aceea, dumniata poți face cunoscut ori-cui, că nu numai garantez libera întrebuintare a limbii poporului român, atât în școlele, bisericile și la ceremoniile sale religioase, cât și în viața comună, ci în cât mij-

locele pentru mai buna organizare a școlelor și pentru înaintarea științifică a lor nu s'ar ajunge din propriile lor fundațiuni, îi asecur și despre ajutorul statului, chiar în măsura, în care statul se va îngriji de mijlocele educațiunii ori-cărui cetățean de altă limbă și religieune.”

Așa gândia și seria Kossuth în 26 April 1849, a șaptea zi de la proclamarea sa de guvernator al Ungariei independente, când vedea deci și simția greutatea situațiunii și era convins despre necesitatea de a avea prietinia și frățietatea Românilor.

Rezultatul real al acestui fel de gândire e legea votată în același an din partea dietei din Seghedin cu privire la drepturile naționalităților, căror li-se garantează libera dezvoltare prin dispozițiuni foarte liberale, ca cele următoare: La comună și la comitat limba majorității populațiunii e limba protocolară și oficială. În școlele populare elementare instrucțiunea se va face totdeauna în limba comunei ori a bisericii. La curțile cu jurați și la judecătoriile de forul prim, când procedura e verbală, este a se aplica principiul referitor la comună și comitat. Va să zică limba majorității etc. etc.

Legea aceasta a guvernului lui Kossuth dă într-adevăr naționalităților nemagiarie destul teren de mișcare și de dezvoltare, drept dovadă, că Kossuth n'a voit magiarisarea cu ori-ce preț a naționalităților, și mai ales n'a voit magiarisarea Românilor, pe cari voia să i'i aibă ca aliați în luptele viitoare.

Mai bine ese la ivelă intențiunea acesta a lui Kossuth din memorandumul pe care, ca exilat, la anul 1860 l'a înaintat împreună cu contele Teleki László și cu generalul Klapka domnitorului țerilor românești Alexandru Ioan Cuza, în scopul, ca acesta să dea ajutoriu plănuitei nouă insurecțiuni magiare, purtând în vedere naționalităților nemagiarie, în special Românilor, cele mai largi drepturi naționale, până și dreptul de a se organiza în universitate națională, cu căpetenie proprie na-

țională, numită ban, voevod, hospodar, ori-cum vor voi.

Numai acela care nu cunoște lucrurile acestea, poate spune deci, că Kossuth Lajos ar fi voit magiarisarea poporelor de altă limbă, cari cum s'a dovedit, chiar lipsite de frumoșele drepturi ce le pusesse Kossuth în vedere pe seama lor, n'au putut fi magiarisate, cu atât mai puțin ar fi putut fi prin urmare magiarisate dacă Kossuth ajungea în poziția de a împlini aceea ce a promis. E evident deci, că aceia cari se laudă că sunt conduși în politică de principiile lui Kossuth Lajos, abuzează numai de acest nume, fiind-că în chestia națională Kossuth n'a avut politica pe care o are partidul ce-i poartă astăzi numele.

Vorbirea deputatului Dr. Stefan C. Pop

rostită în 8 Maiu n. în parlamentul ungar, la discuția asupra adresei.

(Urmare.)

Barta Ödön: Compară memorandumul cu acesta. (Sgomot. Interuperi).

Stefan C. Pop: Nimic altceva nu vreau, de cât să conlucrez cu dvăstre spre binele patriei. Nici noi n'avem altă patrie. (Sgomot.)

Președintele: Vă rog să ascultați pe orator.

Stefan C. Pop: Înainte de acesta cum se exprimă înțeleptul patriei, Deák Ferencz? (Cetește): „Sintem hotărîți a face tot, ca neînțelegerile să dispară și să facem ceer-ce putem face fără dismembrarea țerii și jertfirea neafărării noastre politice, ca toți cetățenii naționalităților patriei să se contopescă în interese și sentimente”. (Strigăte: Asta e adevărat, dar' place-vă ore?).

Sándor Pál: Trebuesc stirpiți ag'tatorii nepatriotici! (Aprobări în drépta).

Președintele (sună). Rog pe domniile deputați să binevoiască a asculta pe orator în liniște, astfel voi fi silit a l' numi cu numele.

Stefan C. Pop (cetește): „Dorim serios a fi echitabili față de esigențele concețenilor nostri de alte naționalități, și dorim, ca nu numai legi, nu numai legăminte, ci și interese comune, sentimente comune să ne unescă.” (Aprobări vii în drépta și în stânga.)

Tot așa s'a declarat și acel Tisza Ká'mán care mai târziu și-a renegat principiile. Din-sul a zis (cetește): „Să liniștim pe toți membrii patriei de ori-ce rang și limbă, că nu ni-am uitat de interesele lor. Proiectul referitor la naționalități îl părtinise, ca fie-care cetățean de altă naționalitate să fie cetățean deplin egal al țerii, și legile contradictorii egalității de drepturi să se sisteze”. (Aprobări în drépta și 'n stânga.)

Să mă ertați, dar' baronul Bánffy tocmai aceea a zis o, că poate ave și egalitatea de drepturi restricțiuni, și așa nu se poate zice, că Bánffy ar acoperi pe Tisza Ká'mán. Ear' noi n'avem nici o tendință antipatriotică, sunt așa de patriot ca și ori-care dintre domniile deputați. (Strigăte: Deo Dumnezeu!)

Și fiind-că limba (Sgomot. Președintele sună) este cea mai scumpă comoră de care sunt jaluze naționalitățile și pe care comoră într-o ori-ce împrejurări trebuie s'o păstreze, fie-mi permis, on. dietă, și în privința asta a invoca un vechiu și de mult uitat isvor. În privința limbii Deák Ferencz a zis: „În Ungaria esistă o națiune politică, națiunea politică magiară, unitară și indivizibilă, însă fiecare cetățean, aparțină ori-cărei naționalități, este membru egal îndreptătit. Cealaltă ce cred și susțin, este, că acesta egală îndreptătare numai în privința folosirii oficiale a multelor limbi din țară și în privința acesta numai într-asta se poate lua sub separate regulă, în cât unitatea țerii, posibilitatea guvernării și servirea promptă a justiției a fost necesară. În joi însă, la comitate, municipii, comune, biserici, trebuie lăsat teren larg egalității de drepturi, ba și la justiție, dar' numai la judecătoriile inferioare.”

Apoi întreb: unde este judecătorie, la care se poate vorbi românște? Tâlmaci sunt pretutindenea și în cele mai sărace regiuni, și în urma acestuia justiția este așa de scumpă, în cât omul mai bine nu 'și caută dreptul. (Sgomot în drépta și 'n stânga.)

Stefan C. Pop (cetește mai departe) „Și acea părere, că unde nu e magiară populația, în limba magiară să trebuiască a se purta procesele, o afu de necorectă și nu o vâd de necesară pentru interesul națiunii magiare.”

Barta Ödön: Și aceia vorbesc în limba valahă înaintea judecătoriilor, cari știu ungu-rește! (Așa 'l în drépta).

FOIȘORĂ

Vieta și activitatea sf. apostol Petru

(După sf. scriptură).

(Urmare.)

De Ioan Stanciu.

În aceste cuvinte e spus tot internul lui Petru. În ele ni-se arată caracterul sincer și sufletul nobil al lui. Văzând el mărimea lui Dumnezeu, ni întărie a-și recunoște nimicinii dăsa, convingându-se despre puterea lui Christos, el își mărturisește nevrednicia înaintea acestuia și a lumii. El nu e ca fariseii și învățații acelui timp, cari spre a-și acoperi scăderile și stricăciunea lor morală, se opreau pe stradă și se mândreau cu religiozitatea și știința lor. El se simte păcătos și nevrednic de-a primi pe Iisus în corabia sa prea mică și sărăcăcioasă. „Ești de la mine, că om păcătos sunt, Dómné”

Mântuitorul îl mângăie și încurajază: „Nu te teme, de acum vei prinde ómeni (Lc. V. 10). Da! nu te teme, că ești vrednic de postel ce o s'e-l ocupi. Tu până acuma ai fost pescar simplu, neluat în seamă, dar' de azi încolo vei prinde ómeni și îmi vei ajuta la înălțarea împărăției ceriurilor pe pământ. Ab-

negațiunea, lăpădarea-ți de sine, prin recunoșterea nevredniciei tale, te a făcut demn de apostolatul ce în curând îl vei primi. Nu te teme deci, că de acum nu pești, ci ómeni vei prinde.

Afară de Petru și de Andreiu, acolo erau și cei doi frați Iacob și Ioan, fiii lui Zevedeu (Lc. V. 10). Patru la număr, a căror patrie era Genesaretul, dar' aveau în sinul lor lumea întregă. Numai patru, însă pentru Mesia era o armată de neînvins, care luptă pentru adevăr cu o lume întregă. Ei sunt simpli, dar' cu atât mai capabili de a primi învățăturile divine; ei sunt săraci, însă vor împărăția bogăției lui Dumnezeu. „Urmați mi — le zice Iisus — și vă voi face să fiți pescari de ómeni (Mc. I. 17). Ei îl ascultă și merg cu El până în Sinagoga din Capernaum, unde vindecă pe un îndrăcit (Lc. IV. 33 sq. Mc. I. 21). De aceea 'l însoțesc până în casa lui Petru, unde după ce prin o singură atingere vindecă pe sócra acestuia greu bolnavă de friguri, își stabilește locuința. (Mt. VIII. 14 Mc. I. 29, Lc. IV. 38). De aici își face Iisus excursiunile cu învățăcelii în diferite locuri: Galileei (Mc. I. 35, Lc. IV. 42) învățând poporul, vindecând bolnavi și săvârșind mulțime de minuni. Casa lui Petru e centrul de unde

pornește și unde se re'ntorce. Ea e sfântă, căci dă adăpost Mesiei; ea e păzită de îngeri, căci în ea își odihnește Fiul lui Dumnezeu oboselile sale.

Petru e în tot locul cu Iisus. El zilnic vede cum leproșii se vindecă prin disparițiunea momentană a morbului incurabil (Mt. VIII. 2, Mc. I. 40, Lc. V. 12), vede cum Mântuitorul vindecă paralizicii (Mc. II. 1 sq. Lc. V. 17 sq., Mt. IX. 2) și aude cuvântul divin al aceluia, care neconținut se silește a lumina poporul (Mc. II. 13). Din cuvintele lui Iisus adresate mulțimei și în special fariseilor în casa lui Levi (Mt. IX. 10, Mc. II. 14, Lc. V. 28), el începe a observa că chemarea Mesiei e contrară aspirațiunilor naționale. Au este ceva deosebire într-o om și om? Nu! căci Iisus a venit să vindecă pe cei bolnavi și să mântuiască pe cei păcătoși. Înaintea Lui toți sunt egali: bogat, sărac, fariseu, cărturar simplu sau învățat, tiner sau bătrân.

Încă în aceea zi Petru (cu Ioan și cu Iacobi) e martor unei minuni nemai pomenite: a învierea din morți a fiicei lui Iair, mai mare din galileei (Mt. IX. 18 sq., Mc. V. 21 sq., Lc. VIII. 40 sq.). Iată baza puternică a credinței lui Petru: înaintea ochilor sei morții înviează, orbii ved (Mt. IX. 27), mușii vorbesc și surzii

aud. Cum se nu credă el în mesianitatea lui Iisus? El poate ocupa deja apostolatul destinat lui.

Într-o zi învățătorul se retrage din mijlocul mulțimei pe un munte, unde petrece noaptea în rugăciuni (Mt. V. 1., Lc. VI. 12 sq.). Des de dimineță își alege dintr- cei mai intimi învățăceli 12 apostoli, într-o cari primul loc îl ocupă Petru. Pe acești ómeni fără învățătură, fără renume public, îi investește Iisus cu puterea de a face minuni. Cătră acești pescari și galileeni de diferite meserii, își adresază El învățăturile sublime. Ei învață de la El bunătate, blândețe și milostenie. Deja până acum nu odată au suferit pentru Mesia fôme, sete și persecuțiuni din partea fariseilor și celorlalți iudei. „Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceriuri” (Mt. V. 12). „Voi sunteți sarea pământului”. Voi aveți să împărăsiți faza ceriului între ómeni și să rupeți cu formalismul basat pe aplicarea greșită a Testamentului vechiu. Dacă faceți milostenie cu cineva, nu o săvârșiți în fața lumii, ca să vă laude, ear' când vă rugați nu căutați ocaziunea și locul să vă vadă ómenii, cum fac fariseii în unghiurile stradelor, căci „adevăr zic vouă, ei își iau plata lor. (Mt. VI. 5).

(Va urma.)

Președintele: Rog liniște, dl. deputat. Binevoii a asculta în liniște pe orator. Fiecare poate în cursul discuției a-l combate.

Stefan C. Pop: Drăk Ferencz a mers mai departe cu concesiunile, on. dietă, și a pus în vedere, că dacă se introduce verbalitatea și instituția curților cu jurați, atunci să se pună deosebit pond pe validitatea limbii naționalităților. Întreb și binevoii cu conștiința liniștită și corespunzător adevărului a răspunde: s'a întâmplat aceasta? Introdus-ați limba naționalităților cel puțin în instituția curților cu jurați? (Mișcare și strigăte în stânga; numai asta ar mai trebui?) Doriți nău are capacitatea de jurat, ca jurat, care nu știe vorbi ungurește! (Mișcare în stânga. O voce în stânga: Atâta ar mai trebui, ca în Ungaria să se judece în limba valahă.) Asta poate fi tot, dar' nu egalitate de drepturi.

Sunt dator, on. dietă, să răspund la această întrebare a ministrului-preșident contele Tisza István, că de ce n'am intrat în vre-unul din partidele existente? Înainte de toate, nu știu ce a înțeles sub acesta, coaliția, ori pe cel mai mare partid al țării: partidul independentist? Dar' la tot ce-l demonstrez de ce n'am putut intra în cel mai mare partid al țării, în partidul independentist? (S'auz'm.)

Vorbirea de Sâmbătă a baronului Băffy Dező, așa am observat, a întâlnit complăcere în cercurile opoziției aliate, dar' principiile acelea nici-când n'au fost principiile partidului independentist. Partidul independentist nici-când nu poate profesa astfel de războaie de rase. (Strigăte în dreapta: Dvóstrá! profesați!) N'am putut intra în partidul independentist, pentru-că nici spiritul radicalului și intransigentului Kossuth Lajos nu trăgește într'insul. (Așa 'l în stânga.) Au murit cei ca Irányi; aceia nu conduc mai mult acel partid; corbii cei albi sunt eșchiși din partidul dvóstre. Kossuth Lajos, care în privința velleităților și îndreptărilor naționaliste îi era încă antipod lui Drăk Ferencz, a mers mai departe, pentru-că iubirea 'i de libertate a fost atât de mare, în cât n'a voit să o lege de condițiuni înguste, ca egalitatea de drepturi a naționalităților, n'a voit să facă cauza naționalităților un pretext, s'acoperim inerția și să neglijăm țera.

Barta Ödön: Ați și fost recunosători în 1848. (Așa 'l în stânga. O voce în stânga: Atunci ați luptat contra Magiarilor).

Aurel Vlad: Și Magiarii au luptat contra Magiarilor! Cine a adus Muscalii? (Mișcare și șgomot în stânga).

Președintele: Rog liniște, dl. deputat! (Va urma).

Din Agnita.

Conferențe învățătoresști. Constituirea despărțământului „Asociațiunii”.
Raport special.

— 10 Maiu n.

Joi după sf. Paști am fost martor unor festivități frumoase în opidul Agnita.

Pe ziua aceasta au fost convocați aici, în conferență, învățătorii din tractele Agnita și Făgăraș. Conferențele s'au continuat și Vineri, conduse cu mult tact de comisarul consistorial, prof. Nic. Vătășan. Temele prezentate din partea învățătorilor au fost numeroase. Material diferit și bogat. Desbaterile asupra lor, interesante. Asupra conferențelor știu că veți căpăta raport detaliat de la loc competent. Eu voiam să vă raportez despre despărțământul Agnita al „Asociațiunii”. Din cele 46 despărțăminte ale „Asociațiunii” despărțământul Agnita a avut cei mai puțini membri în anul trecut, cu totul: 3 membri ordinari. De doi ani de zile, după moartea fostului director, protop. Moldovan, nu s'a interesat nime de soarta lui. Acesta a îndemnat pe comitetul central să denumescă pentru reconstituirea despărțământului ca delegat pe dl. N. Petra-Petrescu.

În vederea conferențelor învățătoresști adunarea de constituire a fost convocată tot pe Joi, după Paști. Dar', lucrul câmpului, care a întârziat foarte mult în anul acesta, a reținut pe cei mai mulți preoți de a participa la adunare. Cu atât mai îmbucurătoare a fost prezența numărului învățători.

Adunarea s'a ținut într-o sală a școlii gr. or., îndată după constituirea conferenței învățătoresști.

Delegatul comitetului central deschide adunarea prin următorul frumos cuvânt:

„La însărcoțirea onorifică a comitetului central al „Asociațiunii” noastre, mi-am luat voie a Vă chema la adunarea de astăzi.

Scopul întâlnirii noastre este reconstituirea despărțământului nostru, care de la moartea regretatului fost director al seu, de doi ani de zile, a încetat și cu activitatea sa.

Ce chemare importantă are un despărțământ al „Asociațiunii”, ne vom pute da seama numai după-ce vom răspunde mai întâi la întrebarea: care este problema „Asociațiunii”?

Problema aceasta ni-o arată însăși numirea ei: „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”.

Cultura poporului român. Iată programa sublimă a „Asociațiunii”, ear' steagul mândru, sub care suntem chemați a lucra cu toate puterile noastre, iată steagul, sub care trebuie să se înroleze toți, cari țin să fie socotiți de fii ai națiunii.

Prin cultura poporului înțelegem promovarea înaintării poporului nostru pe toate terenele: luminarea lui prin carte, despterea și instruirea lui pentru toate lucrurile folositoare prin cari se întăresc atât însușirile lui morale, cât și condițiile materiale. Tăria morală și spirituală, ajutată de bunăstarea materială sunt temelia de ființă a indivizilor și a popoarelor.

Odorele acestea se promovează numai prin cultură.

Cultura este sora magnifică, prin care, după mii de ani, strălucesc și astăzi, și vor străluci în veci, Atena și Roma.

Cultura este și astăzi cea mai puternică armă, care zdrobește toate fortărețele și care ridică neamurile.

După cultură însetează astăzi toate popoarele cari vreau să-și asigure existența în concertul celorlalte popoare.

Cultura este cea țintă măreță, la care trebuie să tindem cu toții, ca să ne îmbrăcăm cu pavăza neînvinsă, cu arma nebiruită, în contra tuturor furtunilor cari se vor isbi de corpul națiunii noastre.

Ce minunat a caracterizat Cichindeal însemnătatea culturii pentru noi, cu cuvintele: „mintea, iubită nație românească, când te vei lumina tu, altă nație mai strălucită, nu va fi înaintea ta.”

Ori în cătrău ne vom îndrepta privirile, vedem lupta uriașă, cu care se întrec popoarele între sine, pentru lumină, pentru cultură.

Nu mai tu ore, popor român, să nu te pîntrunzi de exemplele vii, cari te încunjură? Ore numai tu să rămâi nemișcat la glasul timpului, care strigă necontenit: *deșteptare!* Nu, tu nu poți sta rece în fața undelor luminoase, cari se mișcă în jurul tău; nu poți rămâne nepăsător față de încordările uriașe, ce se desvoltă în toate părțile în lupta eternă pentru existență... cultura, cultura e și steaua ta, pentru-că tu și ai titlurile cele mai nobile la cultură...

„Latina gintă e regină într'ale lumii ginte mari” a cântat nemuritoriul bard național.

Stimați domni! Este aproape o jumătate de secol, de când fruntașii națiunii, bărbații luminați ai poporului nostru, au pus temelia celui mai însemnat așezământ de cultură națională, a „Asociațiunii”, sub ale cărei aripi suntem adunați astăzi în locul acesta.

Propășirea ei a mers încet, pentru-că n'a dispus de mijloace îndestulătoare, dar' rdoele ei binefăcătoare încep a pătrunde în cercuri tot mai largi, și credem că nu este departe momentul, când toți vom recunoște că este o datorință sfântă să fim membri ai acestui așezământ, și că este chiar o rușine să nu jertfim obolul pentru acest paladiu național.

Nu este aici locul să înșirăm ce a făcut „Asociațiunea” pentru înaintarea poporului. Ajunge să spunem, că sub aripile ei se pot pune la cale studiarea, cercetarea și publicarea de ori-ce lucrări de literatură, de știință și artă, se pot înființa biblioteci populare, ea dă ajutoare și premii pentru diferite specialități de știință, de artă și industrie, înființează școli și internate, organizează secții științifice și îngrijește de conservarea tuturor comorilor naționale: de limbă, port și obicei și, ceea-ce este mai mult, lăgă tratele de frate cu chitul dragostei și al buniei

înțelegeri și 'l întrunește la munca binecuvântată pentru propășirea neamului întreg.

Încăziti de focul sfânt al „Asociațiunii”, mulți bărbați luminați și cu dare de mână, din sinul poporului, au pus sume însemnate la dispoziția „Asociațiunii”, pentru promovarea cauzelor naționale. Unii din acestia și-au jertfit întreaga avere pe altarul națiunii, fericitul inginer Ioan Olteanu, 100.000 de lei.

Ca „Asociațiunea” să poată lucra cu mai multă isbândă, are lipsă de ajutorul tuturor fiilor națiunii, și, ca toți să poată contribui cu obolul lor, a făcut diferite categorii de membri: fondatori cu 400 cor., pe viață cu 200 cor., ordinari cu 10 cor. anual, și ajutători cu plată de cel puțin 2 corone.

În adunarea de astăzi vom alege pe directorul și comitetul despărțământului. La alegere pot vota și membrii ajutători, dar' aleși pot fi numai membrii ordinari, în caz de lipsă pot fi aleși și membrii fondatori sau pe viață, cari de altcum sunt membri naturali ai comitetului.

Terminând cu acestea, deși nu ved întrușiți astăzi pe toți cei chemați, dau impresiune bucuriei mele profunde, că ved aici lamura fruntașilor inteligenți din despărțământul nostru, preoți venerabili, și pe dascălii, lumina poporului, ceea ce o consider de bun augur și doresc, ca isbânda noastră să fie completă. Bine ați venit!

După aceasta numește notar ad hoc pe dl. Ioan I. Lăpădat, secretarul II. al Asociațiunii, ear' cassariu ad hoc pe dl. preot local Ioachim Părău. Totodată se numește o comisiune pentru candidarea comitetului.

Ședința se suspendă. În restimpul acesta se înpart gratuit întră cei prezenți diferite broșuri din biblioteca Asociațiunii și câteva exemplare din povestiri alese donate de autorul lor, dl. N. P. Petrescu.

După redeschiderea ședinței cassariul ad hoc, dl. I. Părău, citește lista membrilor înscriși și se constată că s'au anunțat 21 membri ordinari, cu câte 10 cor., și 12 membri ajutători, cu câte 2 cor., ceea-ce se primește cu aclamare. Mai târziu s'au mai anunțat 3 membri ordinari.

La propunerea raportorului comisiunii de candidare, dl. Ioan I. Lăpădat, adunarea primește cu înăfășur de director al despărțământului pe dl. N. Petra Petrescu, ear' în comitetul central pe d. Nicolae Gavrea, adm. prot. Bendorf, Ioan Alexandru, paroch Ilimbov, Ioan Petrișor, paroch Alțina, George Borcea, paroch în Coveș, Ioan Maniu, proprietariu în Fofeldea, Florian Bologa, paroch Marpod, Aron Metian, paroch Noerich și Elișein Balaban, măiestru de drum în Alțina.

Delegatul, acum directorul despărțământului, mulțamește adunării, în numele său și al comitetului, pentru încrederea acordată și promite că-și vor da totă silința pentru prosperarea intereselor Asociațiunii.

Cu verificarea procesului verbal se încredințează d. N. Gavrea, adm. pretop., Ioachim Părău și Alex. Bărsan.

Dl. Lăpădat mulțamește delegatului pentru tactul cu care a condus adunarea, ear' preotul I. Petrișor mulțamește dlui secretariu al Asociațiunii pentru interesul ce arată față de acesta.

Ședința se ridică.

Comitetul cercual se constituie alegând de vicepreșident pe dl. adm. prot. N. Gavrea, secretariu pe dl. Ioan Alexandru, cassariu pe T. Maniu și controlor pe dl. Ioan Bonea, paroch în Fofeldea.

Din popor au participat foarte puțini la adunare, ear' dintră preoții gr. cat. nu am văzut nici pe unul.

Ar fi de dorit, ca toți fruntașii despărțământului să-și dea mâna și să conlucre la înflorirea despărțământului.

Nu pot încheia fără să amintesc zelul laudabil, ce l'a desvoltat dl. preot local, Ioachim Părău, pentru buna reușită a adunării.

La masa ospitală a dsale, după adunare, au luat parte mai mulți fruntași din cei prezenți.

Sera s'a aranjat într-o sală a hotelului opidului producțiune cu cântec, declamațiune și teatru. S'a jucat piesa: *Trei doctori*. Has deosebit a făcut dl. Suciu cu dialogul original: *Țiganul virilist*.

Dețanții cari au delectat publicul în sera aceasta au fost: d.șorele Maria Alexandru, Emilia Corfariu, Ana Mihailă, domnii Em. Corfariu, Em. Suciu, Nic. Cârstea, Nicolae

Tipuriță, N. Suma, Aurel Varga, Ioan Bica și Ioanichie Maxim.

După producțiune a urmat petrecere cu dans, animată până 'n zorile zilei.

Cu înțelegere și dragoste multe lucrări bune se pot face.

Rap.

De la conferențele învățătoresști.

Cercul Sibiu.

(Urmare). Sibiu, 23 April v. 1906.

Ședința II.

Ședința II. se deschide la orele 3 după amiază. Ca oșpeți am avut pe dl. protopop Ioan Căndea și pe preoții: Max'm, Doicean, Mateiu și Platon.

Acestă ședință a fost consacrată practicei învățământului, ținându-se două lecțiuni de model. Cea dintău a fost din religie despre „Iosif la casa părintescă”, ținută cu elevii din clasa II. prin învățătorul Servian Cloran.

După dimiterea elevilor din cl. II. se ține o altă lecțiune din Limba română, anume „Prima lecțiune din limba română (cetit scris) cu elevii din cl. I.” prin învățătorul Ioan Iancu, după „Noul abedar de Dr. P. Șpan”.

Prelegătorul n'a ținut cele 3 lecțiuni de la început indicate în „Călăuza noului abedar”.

Se dimit și acești elevi și se intră în discuțiune asupra prelegerii prime din religie.

V. Văja observă, că nici sintesă, nici sistematizarea nu s'au repetat de loc.

G. Jugărean face prelegătorului imputare, că nu trebuia să șadă pe catedră, ci să fi stat în picioare.

N. Voila, că nu s'a repetat nici sintesă, nici sintesă. D. Popovici asemenea nu-i mulțumit cu sintesă. A. Tutor, că s'a trecut prea fugitiv peste toate. M. Frățilă susține, că în împrejurările date, nefiind i prelegătorului elevii cunoscători, nici aceea, că ce au știut, ori n'au știut elevii de mai înainte, prelegerea poate fi privită de succésă, numai cât tonul prelegătorului a fost prea domol.

E. Popescu încă observă, că s'a trecut prea repede peste toate treptele formale.

C. Popa, examinând schița prelegerii, afirmă, că în scris este bine lucrată, predată însă nu. Pentru-că ținta n'au reprodus-o elevii de loc, ea se fie în clar cu ce le predă. Analiza a fost prea lungă, în cât a ajuns cu ea atingând în unele locuri părți ce se țin de treptă aplicării. Sintesă, ce e drept, a fost împărțită în 3 enarări, dar' n'a fost reprodusă de elevi, de cât fie-care enarare numai câte o singură dată, ear' în urmă reproducerea întrăgă a rămas cu totul afară. Aprofundările încă s'au făcut de tot superficial.

Asociarea e arăși foarte pe scurt. Sistemizarea nu s'a repetat de loc. Aplicarea asemenea a fost prea scurtă. Ca să fi succésă pe deplin observă, că nu trebuia predată prelegerea întrăgă de odată, ci s'o fi împărțită cel puțin în 2—3 lecțiuni.

Trecându-se la a doua lecțiune practică din limba română, T. Căliman nu e mulțumit cu ținta, care a fost anunțată astfel: „Vom mai repeti odată povestea „Mama și fetița”, ci se fie zis: „Azi vom despărțăvinte în părți!”

A. Frățilă observă, că sunetele nu s'au făcut destul de evident.

I. Opriș reflectează lui Căliman, că ținta a fost bine pusă, cu excepția, cuvântului „repetă”, se fie zis „vom mai spune” în loc de „repetă”.

C. Popa, arătând cum e se face pregătirea cetitului și scrisului, paralel cu tractarea istoriei „Mama și fetița”, care se face în orele de religie, observă, că prelegătorul în general a urmat calea indicată de autor în „Călăuza noului abedar”, dar' s'a petrecut prea mult timp cu zicerile, cuvintele, silabisarea și sonificarea, în cât n'a putut ajunge la cetit și scris, încolo e mulțumit cu prelegerea.

Conferența, după unele reflecțiuni ale prelegătorilor constată, că ambele lecțiuni au fost succese.

Ședința III.

În ședința III. ținută Vineri dimineața la orele 8, obiectul principal a fost tema dată de Presaven. Consistoriu arhiepiscopesc: „Influența dezastră a alcoolului asupra ora-

găsimul omului în general; în special, care sunt căile și mijloacele, prin care cu efect s'ar putea lucra, frăcșind din școala elementară, întru preîntâmpinarea viciului beției? "

Cu lucrarea acestei teme s'a fost însărcinat Vasile Peicu și Ioan Olariu.

Cel dintâiu recomandă ca mijloace în contra alcoolului predicele și înființarea de societăți de cumpătare.

Cel din urmă într-o lucrare foarte succintă ne face istoricul alcoolului începând cu popoarele vechi: Grecii și Romanii, arătând tristele urmări ale alcoolului pe unde s'a învârtit în măsură mai mare; în fine arată și mijloacele prin care crede, că s'ar putea contribui la stăpînirea lui începîndu-se o lucrare sistematică cu plan bine stabilit, din școala populară.

Nu voiu intra mai adânc în tema co- legului Olariu, ca să nu o cînjăresc prin facerea unui estras din ea, țin însă să amîn- tesc că a fost o temă lucrată cu multă pri- ceapere, care n'a lăsat nimic de dorit nici ca fond nici ca formă. S'a și decis a se publica în „Telegraful Român“ spre a fi cunoscută în cercuri cât mai largi.

Discuțiunea ce a urmat asupra acestei chestiuni încă a fost cât se poate de instructivă.

Colegul M. Frățilă apreciind valoroasa temă a inv. I. Olariu, care întrunește toate condițiile, face propunere, ca să se publice.

(Va urma.)

NOUTĂȚI

Insanități. În loc de raporte demne și serioase despre sinodul nostru arhiepiscopesc din anul acesta, foia de la Arad, — more con- quito, — publică din pînă unui „x deputat“ niște dări de seamă false și tendențioase.

Sub demnitățile noastre a răspunde la astfel de insanități, ceri cel mult tradărea stăruie psihică îngrijită a autorului.

Nu știm pe cine să compătîmim mai mult: pe bietul autor „exdeputat“, pe bie- tul „ex-redactor“, „deputat“, ori pe cetitorii foii de la Arad, cărora li se servește pe bini acumpi marfă slabă.

Reuniunea română de muzică din Sibiu. În v. serba rubricii de 25 ani de la înființarea sa la 8 Iunie a. c. s. n. La acest jubileu vor fi invitați toți toți muzicarii și compozitorii, binevoitorii ei și reuniunile și co- mitatele românești din patrie. Programul va fi următorul: Joi, la 8 Iunie a. c. nou (Zina Intîlzirii Domnului) la orele 11 a. m. act festiv cu cântări și cuvîntare ocazională. — În aceeași zi s'era mare concert festiv. A doua zi și eventual și în zilele următoare repre- sentarea operetei populare române „Moșul Căciolan“ de Tudor cav. de Flondor. Pro- gramul detașat se va publica la timpul seu.

Revizor pentru Insoțirile de cre- dit „Raiffeisen“. La rugarea comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibului, direcțiunea „Casei de păstrare (Reuniune) din Seliște“ a numit pe dl. Constantin Herța, șef contabil, de revizor general pentru toate Insoțirile credit stăruie sistem „Raiffeisen“, înființate sub egida Reuniunii agricole, cu dreptul de a controla în real afacerilor, de a introduce uniformitate în contabilitate și de a înființa în mod instructiv asupra organelor administrative ale Insoțirilor

Semne rele . . . Un comitet de ac- țione, sub prezidenția deputatului konsutivist și b. f. yst Eötvös Károly, a hotărît să ducă la pînă pe ca semn de omagiu al „națiunii“ pentru viteja lor în războiul cu Rușii, un album, care va conține emblemele a 63 co- mitate ale Ungariei și autografe de la somi- tările vieții publice și politice din aceste co- mitate, car' lui Oyama s'ei ducă o sabie de onoare. Delegația cu cadourile va pleca pe la sfîrșitul lunii Iulie. — Fîrte frumoși! Numai de nu s'ar sfinți trăba și cu Japoniezii, cum s'a sfîșit cu Ozman pașa în războiul ruso-ro- mîno-urcesc. Lui Ozman încă 'i duseseră Ungurii sabie de onoare pentru învingerile lui față cu Rușii, dar' distincția a fost fîrte rău omien pentru Ozman. De la primirea sa- bieii a eleia nu a mai raportat nici o învin- gătoare, ci strimtorat în Plevna, a devenit priso- neriu cu ocaziunea căderii Plevnei.

† George Popovici, paroch în Ci- clova, tatăl pro opresbiterului Dr. George Po- povici din Lugoj, a răposat Luni dimineața (2 Maiu st. v.) în etate de 67 ani. Inmor- mîntarea i-s'a făcut Marți în cimiteriul bise- ricii gr. or. din Ciclova (diocesa Caransebe- sului). Ii depărăng perderea fîi Dr. G. Popo- vi i, Ara m. Olariu și Dr. Iosif Popovici, ginerile Sevastian Olariu, protopresbiter în Făget, nora Elena G. Popovici n. Ianculescu și numeroși nepoți și alte rudeni.

Politehnică în București. Guvernul României intenționează să împreune școlile de specialitate din București, a nume: șco- la de poduri și șosele, cea de arhitectură, de industrie de artă, a științelor de stat, de elec- trotehnică, de zoologie și de farmaceutică, și să le transformeze în o politehnică unitară. Noua școală va fi instalată în un edificiu gran- dios, provîzuit cu laboratorii și ateliere. Spe- sele necesare se vor cere de la parlament.

Prospecte de recoltă slabă. Ziariul „A Kotmány“ (Budapesta) are stiri din ținu- turile Tisei, că începînd cu hotarul de la Hódmező-Árshely pînă sus la Sárocs pe ambe laturile Tisei au perit toate sîmîntu- rile de spicose, parte din cauza gerului sec de ast'ă-nă, parte din cauza secetei din pri- mîvară. Pe la Hódmező-Árshely, Mirdszent, Szentes și celelalte comune din regiunea Ti- sei au sîmîntat cucuruz în locul ho'delor. Tot s'abe prospecte de recoltă se arată și în pri- vința nutrețurilor, așa că numai de la veac bun pentru sîmîntăturile de cucuruz mai spr- reză ceva economii din ținuturile acelea.

Nenorocire mare în minele de la Rășita. Vineri noaptea în cursul unor lu- crări de spargere în o tună a minelor de la Rășita s'a întîmplat explozie de gazuri, pe urma căreia douezeci și trei inși și au perdit viața, câțiva s'au ales cu rîniri grave, ear' despre alți treizeci de lucrători nu se știe unde sunt.

Două milioane pentru ajutorarea lu- crătorilor. Consilierul comercial Dr. Lueg din Hanovra, răposat săptămîna trecută, unul dintr' cei mai bogăți proprietari de mine, a testat două milioane de marce pe sîma insti- tuțiunilor de ajutorare a lucrătorilor minier.

Cremațiune fără voie. Vîduva lui Martin Kulcsár din Vörs (Ungaria) răposată săptămîna trecută, fiind pusă pe catafaloc și lăsat apoi catafalocul fără pază, o lumină a căzut pe el și l'a aprins. De la catafaloc a loat foc și mobilierul din odă și astfel, pînă s'observa „priveghetorii“ din celelalte odăi, catafalocul s'ars scurîm împreună cu trupul morții.

Mărtea mititelului. O femeie săracă din Budapesta fiind în călătorie cu un copil al ei, pe care voia să l'aseze în asilul de copii din Cluj, în apropiere de Oradea mare copilul a fost cuprins de convulsii de înădășire și pînă s'între trenul în gara Orăzii copi- lașul a murit.

Năpasta. Vîduva Susana Balla din Budapesta vîind să încălziască lapte la mașină de apîrt, din negrijă a răsturnat mașina, din care apoi spiriul aprins a atropit pe ea și i-a aprins hainele. A îndurat arsuri atît de grave, în cît după chinuri de două zile a murit.

Epure — ucigași! Teranul Mihail Kókai din Zagyvarékáz, un moșneș de 72 ani, în una din nopțile trecute visînd cu epori și vîind să prîndă unul, a făcut în semn o mișcare așa de nenorocită, în cît a căzut din pat și și-a frînt gâtul. După chinuri de câteva ceasuri bătrînul a murit.

Mulțămîta publică. Ne împlinim plă- cuta datorință a espr ma adînc simțita recu- noștință și mulțămîta a Reuniunii noastre pen- tru următoarele daruri făcute fondului „Masa învîțăcelilor meseriași“ înfiat de Reuniunea noastră, și anume: Institutul de credit și eco- nomii „Albina“ (Sibiu) 100 cor.; „Oravi- țana“ (Oravița), 15 cor.; „Rîureana“ (Capol- noc-Mănăștur), 5 cor.; „B horéna“ (Oradea- mare), 10 cor.; „Crisana“ (Brad), 10 cor.; „Olténa“ (Viștea), 10 cor.; „Zlăgnéna“ (Zlatna), 20 cor. Sibiu, 10 Maiu n. 1905. Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. Vic. Tordășianu, president. Stefan Duca, notariu ad hoc.

PARTEA LITERARĂ.

Noțiuni de cronologie.

— Un manuscript vechiu. —

Com. de George Tulbure.

Romanii la început au ținut anul de Romul asediat, despre care nu mai atita se știe, ca au stat din 10 luni neasemenea. Mai apoi sub Numa Pompiliu sau introdus doue forme de an, adica: *an comun*, din 355 de zile și *an intercalariu*, care tot dupa doi ani Comuni urma si sta odata din 377, alta data din 378 de zile. Anii acestia se incepeau dela luna lui Martie. In sfarsit Iuliu Caesar au intogmit anul din 365 de zile, catra care la al patrutea an sau adaugat o di si asia feliu de an adaugat, se numea *an visect* sau *intercalariu*. Inceputul anului Iulian (dela Iulius) sa lua dela luna lu Ianuarie.

Biserica crestineasca au primit forma anului prin Iuliu Caesar asediat, cu acea der- chilinare, ca inceputul anului sa socotea dela vro Sarbatoare mai insemnata, cum sunt: Nascerea lui Christos, Pascele, Buravestirea s. a. Insa mai pe urma toate popoarele cres- cine au primit diua de 1-a Ianuarie, ca in- ceputul anilor, dela Christos numerati; eara in numerarea anilor dela facerea lumi bise- rica rasariteana si in diua de astadi incepe anul nou dela 1-a Septembrie.

Restimpul sau periodul de 100 de ani se numea *veac* sau *secul*; veacul antaiu tine dela 1—100, al doilea dela 101—200, s. a. m. d.; patriul de veac s'a din 25 de ani; eara restimpul de 10 ani se numesce *decime* de ani sau *deceniu*. Anul are 4 timpuri natu- rale, numite *Anotimpuri*: Primavara, Vara, Toamna si Iarna. Pentru indreptarea in unele calculuri bisericesci mai avem de stiut: ca anul lunariu sa'ncepe dela antaiu Martie, eara anul Paschaliei dela Nascerea lui Christos.

§. 10. Calendariul Iulian si cel Gregorian

Pe timpul lui Iuliu Caesar I. imperat al Romanilor sau bagat de seama: ca in Ca- lendariul lui Numa Pompiliu se afla sminta; caci dupa deenrgerea a mai multor ani, lunile cele de eara ale Calendariului se intam- plau toamna, eara cele de toamna vara. Sminta aceea sau nascut deaceia, pentruc anul prin Numa Pompiliu asediat era mai scurt decat anul solariu si asia totdeauna sa incepea cu ceva mai inainte decat ce ar fi debutit dupa cursul soarelui; afara de aceea preotii cei mai mari, care purtau grigia de tréba Calendariului, faceau an intercalariu si earasi il lasau afara, dupa placul lor. Aceasta sminta luanduo in socotintia Iuliu Caesar cu statul si ajutoriul lui Sosigen si a altor mate- matici si astronomi, au indreptat anul dupa cursul soarelui, adica lau asediat din 365 de zile, 6 oare. Aceste 6 oare in 4 ani fac o di intreaga, din carea caudia Iuliu Caesar au renduit ca anul de rend sa stea din 365 zile, eara tot al 4-lea an din 366 de zile, care an asia adaugat sau num't *an visect intercalariu*.

Calendariul dupa aceasta socoteala in- tocmnit, se numesce *Calendariul Iulian*, care sau folosit si in biserica crestineasca si pe timpul soborului dela Nichea, la anul lui Christos 325 t'nuz, cand sau renduit: ca Cre- stinii sa nu serbeze odata Pastile cu Evreii, ci totdeauna dupa quinociutul de primavara, care pentru totdeauna sau hotarit pe 21 Mar- tie. Tardiu dupa acea astronomii au observat ca nici anul prin Iuliu Caesar asediat nu se lovesce de plin cu anul solariu, adica an calculat dupa experientia, ca anul solariu nu sta din 365 zile 6 oare ci cu ceva mai putin, adica: din 365 zile, 5 ore 48 m. si 49 sec., asiadara anul lui Iuliu Caesar sau aflat a fi mai lung de- cat cel solariu cu 11 m. si 11 sec. Diferin- tia aceasta dupa observările astronomului Aloisii Liliu si a iezuitului Cristofor Claviu, mai ales o au luat in socotintia papa Romei Grigorie a XIII-lea, carele la anul 1582 au in- dreptat de nou Calendariul, dand rendu'ala la tota biserica apuseana, ca din Calendariul

lui Iuliu Caesar 10 zile, care dela soborul din Nichea pana atunci sau fost sporit din pomenita diferintia, sa se lase afara; si in anul același adica 1582 in loc de al 5-a Oc- tombre sa se numere al 15-lea Octombvre; eara pe viitorime tot al 4-lea an sa fie vi- sect, ca mai nainte, dar totusi pentru a se sterge pomenita diferintia in 400 de ani de 3 ori sa se lase afara anul visect, anume pe sfarsitul Celor 300 dintiui si numai in al pa- trulea suta sa se intemple earasi toti anii visecti; de aci au urmat ca anii 1700—1800— 1900, cari altmintrelea ar trebui sa fie vi- secti, au fost an de rend; — eara anul 2000 va fi earasi an visect.

(Va urma.)

Cărți și reviste.

„Etica creștină, sau referințele morale ale omului“, de David Vaniga, pa- roch în Ghirco (comitatul Timiș). Prețul 2 cor. A apărut în tipografia Alexandru Mangold în Timișoara.

„Transilvania și Analele“ Asocia- țunii pentru literatura română și cultura po- porului român, fasciculul II. pe lunile Martie și April, au apărut cu următorii sumarii: „Vasilie Alexandri, trei conferențe publice aranjate de despărțământul Sibiu al Asocia- țunii în Martie și April 1905“ (conferențele d'or Dr. Ilie Ben, Dr. Vasile Bologa și Dr. Ioan Borcea); „Episcopul Aaron de Bistra și Aron-Vodă“, de Iosif Sterea Șuluțu; „Di- stihuri elegiace din Schiller“, traduse de M. Străjan; apoi diferite notițe de actualitate și lista contribuțiilor pentru muzeul istoric și etnografic. *Analele* conțin: programul espo- siției ce se va aranja cu ocaziunea inau- gurării muzeului în 19—28 August a. c., re- gulamentul expoziției și șese procese verbale de ale ședințelor comitetului central și sec- țiuilor Asociațiunii.

„Transilvania și Analele“ apar în 6 fasciculi pe an și costă 10 cor. (membrii Asociațiunii le primesc gratis). Biroul redac- țional e în palatul muzeului (strada Morii nr. 6).

Din public.*)

Mulțămîta publică.

Cu ocaziunea producțiunii muzicale tea- trale, ce a avut loc Duminecă la 3 Ianuarie 1905, la serbarea baramii școlii „Trai ie- rarechi“ din loc, s'au făcut următoarele contri- buții peste taxele de intrare:

Sergiu Medean, protopop în Sebeș, 2 cor., Nic. Cărpinișan, paroch, 3 cor., Ioan Floca, paroch, 5 cor., Ioan Secașiu, 40 fileri, Vasile George Secașiu, 20 fileri, Maria Oan- cea, 20 fileri, George T. Vule, 40 fileri, Ioan N. Fulea, 40 fileri, Gligor Pamfilie, măie- iustru, 40 fileri, din Răhău. George Tăban, inv. Pianul-de jos, 1 cor., Nicolae Murășan, proprietar Ohaba, 1 cor. 60 fileri, Dum'tru Popa, măiestru Sebeș, 1 cor. 10 fileri, Lăzar Chirilă, inv. Sebeș, 1 cor., Teodor Trifa, inv. Pian, 1 cor., George Ghișoiu, inv. Călnic, 1 cor., Vasile N. Irimie, 20 fileri, Ioan N. Fu- lea, 40 fileri, Gavril Caloi, 20 fileri, Vasile Fulea, 1 cor. 20 fileri, din Răhău. Gh. Tătaru, funcționar, 1 cor., Dr. Ioan Miclea, pretor 2 cor., Vasile Aldea, senator, 2 cor., Octav. Murășan, inv. Sebeș, 1 cor., Vasile Șpan, inv. 1 cor., din Sebeș. Gher. Cărpinișan, notar 2 cor., Zăharie Tătaru, adj. not., 20 fileri, Ioan Avr-m, 1 cor., Ioan I. Gujiu, jun., 20 fileri, Dumitru Floca, 40 fileri, din Răhău. Ioan Ciorogariu, Petrifalău, 1 cor., George Goția, primariu, 2 cor. 56 fileri, George Băscă, 2 cor., Nicolae Benescu, 3 cor., Luca Stroia, com., 3 cor. 40 fileri, Vasile Breazu, 1 cor., Fili- mon Fulea, 2 cor., George I. Floca, 1 cor. 80 fileri și Nicolae Rodean, 2 cor., din Răhău.

Tote „Intratele“ producțiunii au fost de 117 cor. 80 fileri, subtrăgîndu-se spesele de 68 cor. 36 fileri rezultă un venit curat de 49 cor. 44 fileri, care s'a folosit pentru înființa- rea unei „Biblioteci școlare“.

Comunicînd acest rezultat, aducem sîn- cere și căldurose mulțămiri tuturor sprigini- torilor. Dumnezeu s'ei încarce cu bogatele sale daruri!

Răhău, 14 April v. 1905.

Pentru comitetul aranjator:

N. Cărpinișan
pres.

I. Cărpinișan
secretariu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acésta Re- dacția nu primește răspunderea.

Sirolin

Este recomandat de cei mai distinși pofesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronchită acută, tusă convulsivă,

aturăză tusa și flegma, și face să înceteze asudorea de noapte. In urma gustului și mirosului seu plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se capătă în farmaci cu 4 cor. sticla. Cumpărătorul să fie atent, ca fie-care sticlă să fie provădată cu firma următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

morburilor de plămâni, afecțiunilor organelor de respirație,

mai ales este recomandat convalenșenților după influență.

Promovăză apetitul și face să crească greutatea corpului, de- creșcă și de copii. Se capătă în farmaci cu 4 cor. sticla. Cumpărătorul să fie atent, ca fie-care sticlă să fie provădată cu firma următoare:

(216) 48—52

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de **capelani** parohiali în parohiile **Vaidasig** și **Ațintiș**, protopresbiteratul Turda, pe baza înaltei soluțiuni consistoriale de la 16 Novembre 1904 nr. 12079 B. respective dto același nr. 12085 B. se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt jumătate din cele statorite în căla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Se observă, că capelanul ce se va alege în **Vaidasig** va folosi singur casele parohiale existente; ear' pentru cel de la **Ațintiș** parohia va zidi case noue.

Concurenții au să și trimită suplicile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, de unde se pot lua și informațiuni mai detaiate, apoi cu prealabilă incuviințare superioară se pot prezenta înaintea alegătorilor spre a cânta, eventual a celebra și a cuvânta.

Turda, 12 Ianuarie 1905.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Jovian Mureșan
protopresbiter.

A apărut:

Modele de cusături românești

de Minerva Cosma.

Prețul: Caetul I 50 fil., caetul II 1 cor. plus porto 5 fileri.

Librăria arhidieceșană.

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se pôte insera mai cu efect, mai bine și mai efțin se pôte afla în

Espediția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budapest, VII, Erzsébet-körút 54.

unde se mijlocește cu conștiențioșitate, punctualitate și efțin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și strălinate. Planuri și prelim. de spese gratis.

Eu

nu cunosc pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga piștruii și a avé o colóre delicată a feții, un săpun medicinal mai bun și mai cu efect de cât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann (marca doi băieși)
Bergmann & Co., Tetschen a/E.

Se află de vinzare cu 80 fileri bucata în farmacia „la urs” (piața mică), la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cîsnădiei și gusteriții 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cîsnădiei) (89) 3-25 Carol Arz (strada cîsnădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner.

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs”, și sunt în deobște recunoscute ca cele mai bune piane atât pentru salône, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai elatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc. concertează exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea-ce pôte.

Bösendorfer a făcut școlă.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onóre) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrisul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de executare așa fină. În Ungaria sunt fôrte plăcute piane de la **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; îndeosebi este căutat acolo, unde numai rar se pôte afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

reprezentați prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane fôrte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, să-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu**. Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hölzl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai noue se află în deposit instrumente drăguțe cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa-numite „Harfen-Pianino”. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsca** cu 100 fl. și 230 fl.

Inchiriere de instrumente cu prețuri efține.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

(4) 51—

Sibiu (Nagyszeben), strada cîsnădiei nr. 9, etagiul I.

Requisite de scris se pot procura de la Librăria arhidieceșană

In préjma esamenelor!

In préjma esamenelor!

Serisori de examen (propise)

Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 130 cor. și porto postal. Comandele din afară se esecută imediat.

Librăria tipografiei arhidieceșane

— Efectuirea se face în 24 zile. —

Icone sfinte pentru Iconostase

pictate pe tinichea, mărimea 26/32 cm.

Grupa I.

Sf. George, Sf. Ilie, Cuvioșă Paraschiva, Sf. Dumitru, Sf. Erarch Nicolae.

Prețul: simple 6-50, fine 10, f. fine 13-50 cor.

Grupa II.

Botezul Domnului, SS. Apostoli Petru și Pavel, Constantin și Elena, SS. Arch. Mihail și Gavriil.

Prețul: simple 7, fine 10, fôrte fine 14 cor.

Librăria arhidieceșană.

Grupa III.

Tăierea împrejur, Intimpinarea Domnului, Erarhii Vasile, Grigorie și Ioan, Intrarea în Ierusalim, Învierirea Domnului, Înălțarea Domnului, Dumineca tuturor sfinților, Nașterea sfântului Ioan Botezătorul, Schimbarea la față, Adormirea Maicei Domnului, Nașterea Maicei Domnului, Nașterea Domnului.

Prețul: simple 9-50, fine 13-50, f. fine 19 cor.

La Librăria Tipografiei arhidieceșane din Sibiu se află de vîndare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvîntarea Înaltpreasânției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rîndușla Utreniei — Ciasul dimăaiu, al doilea și al șeselea. — Rîndușla Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rîndușla Vecerniei. — Pavcernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei euminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicițele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămîna. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rîndușla Sinacsariului. — Bogorodicițele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începînd cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Vosceresnelor dela Dumineca întăia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pînză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.

Sbôr'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romantă pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1-50, porto 10 fil. Se capetă la Librăria archid.

* T. Popovici *

12 CÂNTECE DE ȘCOLĂ

pentru 2 și 3 voci

CUPRINSUL:

Caetul I, pentru 2 și 3 voci egale: 1. Rugăciune. 2. Cîntec de primăvară. 3. Codrule frate de cruce. 4. Carul cu boi. 5. Zina a apus. 6. Fetele casnice. 7. Țiganca. 8. Sunt fecior sdravên. 9. Eu mē duc codrul ră-mâne. 10. Inn occasional. 11. Patru păstori. 12. Cîntec la sf. Nicolae.

Caetul II: Cîntece pe 2 voci: 1. Rugăciune. 2. In cîreșar. 3. Cîntec de primăvară. 4. Innul unirii. 5. Marș vînătoresc. 6. Astăzi sîcruil. — Cîntece pe trei voci: 7. Strugurel bătut de pîtră. 8. Cucule pînă galbenă. 9. Vivat țera mea. 10. Innul poporal. 11. Hora oșășilor. 12. Colindă.

PREȚUL fie-cărui caet 50 fil., plus 10 fileri porto

Editura Librăriei arhidieceșane din Sibiu-Nagyszeben

Cărți bisericești.

ACAFISTUL prea s. Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu litere latine, ed. 1898, legat simplu cor. 1-70, legătură mai frumôsă cor. 2-10, în piele roșie cor. 3-20, ediție de lux cor. 4 și cor. 5-20, peluche . . . 7-70

AGHIAZMATAR, broș. 4—

APOSTOLUL, lit. latine, ediție proprie 1900, broș. cor. 7, leg. în piele neagră cor. 9-50, leg. în piele roșie cor. 11-50, ediție de lux broș. 8— (se lēgă conform dorinței comandatorului).

BIBLIA ILUSTRATĂ, litere cîrile, Testamentul vechiu și nou, nelegată cor. 10, legată . . . 20—

CAZANIA, cu litere latine, broș. 6, leg. 10—

CHIRIACODROMION, neleg. cor. 12, legat 16—

EVANGELIE, cu litere cîrile, neleg. cor. 12, leg. cor. 20, fin legată cor. 33, în catifea roșie 112—

EVANGELIE, cu litere latine, legată cor. 20, fin legată . . . 33—

EVHOLOGIU, cu lit. lat. (Molitevnic), broș. cor. 8-80, legat 12-40

HIROTONIER pentru sf. de preoți, litere cîrile, leg. 4—

LITURGIA sfântului Ioan Gură de Aur 1—

LITURGIILE sf. păr. Ioan Crisostom, Vasile cel mare și Grigorie Teologul, broș. cor. 6, legat în pînză neagră cor. 8, fin broș. cor. 8, legat în piele 9—

MINELE pe 12 luni, în 12 volume latine, broș. cor. 130, leg. în piele roșie cor. 172. Se vînd și în tomuri singuratic 1 volum broș. cor. 11, legat 14-50

MOLITVELNICUL BOGAT, cîrile, neleg. cor. 3-60, leg. cor. 5, fin legat 6—

OCTOICH MARE, cîrile, neleg. cor. 20, legat 26—

OCTOICH MARE, latin, nelegat cor. 22, legat 27—

OCTOICH MIC, litere latine, ed. proprie, simplu legat cor. 1-60, în piele roșie cu copcii cor. 3-20, în piele neagră cor. 4, în piele chagrin cor. 5-20, legături mai fine la comandă.

OROLOGIUL CEL MARE, ciaslov bogat, cu lit. lat. broș. 24, leg. 34—

CIASLOV (orologion), lit. latine, broș. cor. 2, leg. în pînză 2-40, legat în piele roșie cu copcii 4—

PARACLISUL, Acaftistul și viața sf. mare mucenic Dimitrie . . . 1-50

PENTICOSTARIU, cîrile, nelegat cor. 12, legat 16—

PENTICOSTARIU, latin, broș. cor. 8-80, legat 12-40

PSALTIREA, cu litere latine, broș. cor. 5-50, legată 9—

PSALTIREA, cu lit. latine, format mic, broș. 1-20, legată . . . 3-20

RÎNDUIALA CHIROTONIREI NOULUI EPISCOP, de A. bar. de Șaguna, cu litere cîrile, legată 10—

RÎNDUIALA LA SFÎNȚIREA BISERICILOR, cîrile, neleg. cor. 3, leg. 4—

TÂLCUL EVANGELIILOR, cîrile, broșurat 2—

TRIODUL CU STRAJNICUL, cîrile, neleg. cor. 24, legat . . . 34—

TRIODUL, latin, broș. cor. 22, leg. 27—

Se pot procura de la

Librăria arhidieceșană.